

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
Кафедра педагогіки і психології початкової освіти

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Сучасні підходи до розвитку іншомовної компетентності
молодших школярів»

Код дисципліни	ВК
Освітній рівень	третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	Вибіркова
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Освітньо-наукові програми	ID ОНП в ЄДЕБО: Початкова освіта 36345
Обсяг дисципліни	5 кредитів ECTS (150 академічних годин)
Види аудиторних занять	Практичні заняття
Форми контролю	залік

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Пінчук Ірина Олександрівна, доктор педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти
Контактний телефон	+ 380663787040
E-mail:	Pinchukiryna78@gmail.com
Профіль викладача	http://surl.li/fnmzz
Консультації	Щочетверга з 14.30 до 16.00 ауд. № 108, 1 корпус; у період карантинних обмежень у цей же час на платформі Zoom.

м. Глухів, 2022-2023 навчальний рік

1. Анотація курсу

Освітній компонент «Сучасні підходи до розвитку іншомовної компетентності молодших школярів» належить до переліку дисциплін вибіркового складника підготовки аспірантів, поглиблює знання здобувачів освіти про структуру й систему іноземної (англійської) мови, особливості підготовки вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти до використання сучасних підходів у перебігу розвитку іншомовної компетентності молодших школярів. Курс спрямовано на формування вмінь послуговуватися сучасними підходами розвитку іншомовної комунікативної компетентності з метою формування в молодших школярів індивідуальної іншомовної комунікативної компетентності, що забезпечить конкурентоспроможність майбутнього фахівця на сучасному ринку праці, у науковій діяльності, у професійному зростанні. Навчальна дисципліна має прикладний характер і відіграє важливу роль у професійній підготовці здобувачів освіти до навчання молодших школярів іноземної мови.

Місце дисципліни в програмі навчання та передумови її вивчення чи обрання: ОК «Сучасні підходи до розвитку іншомовної компетентності молодших школярів» посідає чільне місце у фаховій підготовці майбутніх освітян, оскільки її мета й завдання націлені на формування мовно й мовленнєво освіченої особистості, спроможної доречно послуговуватися засобами іноземної мови в різних умовах спілкування та залежно від мети і змісту мовлення, на високому рівні навчати здобувачів початкової освіти володіти іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Концепції НУШ. Курс опирається на знання й навички здобувачів наукового освітнього ступеня «Доктор філософії» з таких дисциплін: наукова англійська комунікація, компетентнісно орієнтована початкова освіта, реалізація концепції НУШ в початковій школі. Передумовами щодо вивчення дисципліни є знання аспірантів з методики навчання іноземної мови учнів початкових класів.

Мета курсу: усвідомлення здобувачами вищої освіти специфіки використання сучасних підходів у ході розвитку іншомовної компетентності молодших школярів, відбору та виготовлення змістового наповнення освітнього процесу з іноземної мови, технологічними особливостями організації освітнього процесу з іноземної мови з використанням сучасних технологій навчання відповідно до Концепції НУШ.

Завдання курсу:

- формування уявлення про сучасні підходи до розвитку іншомовної компетентності молодших школярів як про важливу частину сучасної освіти;
- розвиток критичного, інноваційного мислення та ерудиції здобувачів освіти з метою створення змістового наповнення освітнього процесу з іноземної мови в початкових класах;
- формування вмінь користуватися базовим програмним забезпеченням, що використовується в освітньому процесі з англійської мови;
- оволодіння методами застосування сучасних педагогічних технологій на різних етапах освітнього процесу з англійської мови;
- удосконалення навичок роботи з сучасними технічними засобами навчання на уроках англійської мови в початкових класах;

Міжпредметні зв'язки: «Сучасні підходи до розвитку іншомовної компетентності молодших школярів» є вибіркоким освітнім компонентом. Дисципліни, на вивчення яких безпосередньо спирається запропонований курс – «Філософія науки», «Наукова комунікація українською мовою», «Наукова англійська комунікація», «Інноваційні технології у початковій освіті».

1.3 Очікувані результати навчання. У результаті вивчення запропонованого освітнього компонента здобувач повинен набути таких **компетентностей та програмних**

результатів навчання.

Інтегральна компетентність – здатність продукувати нові ідеї, розв’язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері початкової освіти, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Таблиця 1

Перелік загальних компетентностей

ЗК 1.	Здатність розв’язувати комплексні проблеми у сфері початкової освіти й на межі спеціальностей на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
ЗК 4.	Здатність працювати у міжнародному контексті, володіння іноземною мовою (англійською) в обсязі, достатньому для представлення й обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формах, повного розуміння іншомовних наукових текстів відповідно до спеціальності.
ЗК 6.	Здатність до професійно-педагогічної комунікації, налагодження й підтримки контактів з учасниками наукового дискурсу, до вільного обговорення професійних, комунікативних проблем в усному та писемному форматах наукового мовлення, на високому рівні презентувати дослідницьку роботу науковій спільноті.
ЗК 7.	Здатність до проведення самостійних досліджень на сучасному рівні, до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 8.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу (лідерство) та підприємливість, ефективно діяти в команді.

Таблиця 2

Перелік спеціальних компетентностей

СК 1.	Здатність інтегрувати знання з різних галузей, планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері початкової освіти й на межі спеціальностей і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях освітньої галузі та суміжних галузей, бути визнаними на національному та міжнародному рівнях.
СК 2.	Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти досліджень, цифрові засоби, інструменти, ресурси й технології для провадження досліджень і створення інновацій у сфері початкової освіти, а також в освітній діяльності.
СК 5.	Здатність до навчання впродовж життя, безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
СК 7.	Здатність поціновувати й пропагувати високу культуру професійної комунікації, вільно послуговуватися нормами наукового мовлення, розвивати й удосконалювати чуття мови в собі та інших учасників наукового, освітнього дискурсів, усвідомлювати їх цінність, ефективність і важливість, стежити за новітніми публікаціями та нормативними виданнями в початковій і вищій освіті.

СК 8.	Здатність до застосування комплексного підходу у виявленні, формулюванні та розв'язанні завдань і проблем початкової та вищої освіти; планувати та управляти часом підготовки дисертаційного дослідження, впроваджувати здобуті результати у вітчизняну систему освіти.
СК 10.	Здатність організувати освітній процес на першому рівні (початкова освіта) повної загальної середньої освіти та ЗВО на засадах компетентісно орієнтованого підходу.

Таблиця 3

Програмні результати навчання

ПРН 1.	Розв'язувати комплексні проблеми професійної діяльності, науки та/або інновацій у сфері початкової освіти й на межі спеціальностей, створювати передові концептуальні та методологічні знання, реалізовувати інновації відповідно до вимог Концепції НУШ та компетентісного підходу.
ПРН 5.	Аналізувати стан і прогнозувати розвиток початкової освіти в Україні та поза її межами, пропонувати ефективні рішення щодо вирішення проблем початкової освіти, оцінювати результати впровадження інновацій.
ПРН 12.	Організувати теоретичне та експериментальне дослідження в галузі початкової освіти, визначати завдання дослідницького пошуку та ефективно планувати час для отримання необхідних результатів; проектувати, конструювати, організувати й аналізувати власну дослідницько-пошукову діяльність і формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації.
ПРН 15.	Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах вищої та початкової освіти, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних професійних контекстах; інтегрувати та використовувати предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти та трансформувати їх на міжпредметній основі.

Результати навчання визначаються за рівнями сформованості професійної інноваційної компетентності викладача (творчий, високий, достатній, низький), що формуються на основі мотиваційно-ціннісного, когнітивного, діяльнісно-операційного, рефлексивно-результативного її складників за критеріями та показниками до них.

Технічне й програмне забезпечення / обладнання:

Windows 7, MS Office 2010, комп'ютер, проектор, інтерактивна дошка, доступ до електронних журналів бібліотеки, доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу.

2. Організація навчання, викладання, контролю. Надається перевага інноваційним формам занять та методам навчання, викладання, оцінювання.

Методи оцінювання: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, дискусія) практичні методи (робота з інформаційними джерелами), методи інноваційних технологій (методи проблемного навчання, мультимедійні методи навчання).

Серед форм оцінювання превалює усне й письмове *формувальне оцінювання* (ФО: оцінювання є не лише інструментом для вимірювання ПРН, а й засобом для постійного навчання, формування ЗК, ФК); методи оцінювання ґрунтуються на автентичності

(справедливості, достовірності (валідності), вірогідності, комплексності, комунікативності) оцінювання (об'єктивне оцінювання: тести, методичні вправи, диктанти тощо; суб'єктивне оцінювання – розробки уроків, кейси, доповіді тощо).

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Сучасні підходи до розвитку іншомовної компетентності
молодших школярів»

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин					Вид семестрового контролю	
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття			Самостійна робота	Залік	Екзамен	
					Всього	Лекції	Лабораторні роботи				Практичні заняття
Денна/електронне навчання	I	II	3	150	24	12	-	12	126	+	-
Заочна/дистанційна/електронне навчання	I	II	5	150	14	8	-	6	136	2	-

Структура залікових кредитів дисципліни
«Сучасні підходи до розвитку іншомовної компетентності
молодших школярів»

Назва теми	Кількість годин на			СРС
	Аудиторні заняття			
	ЛК	ПР/С	ЛБ	
Змістовий модуль 1. «Сучасні тенденції розвитку іншомовної компетентності молодших школярів»				
ТЕМА 1. Особливості розвитку іншомовної комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти відповідно до реалізації Концепції НУШ				11/11
ТЕМА 2. Сучасні тенденції розвитку іншомовної комунікативно компетентності молодших школярів	2			15/11
Змістовий модуль 2. «Когнітивні підходи формування іншомовної компетентності молодших школярів»				
ТЕМА 3. Когнітивний та інформаційний підходи: відмінності й особливості реалізації в освітньому процесі з іноземної мови.		2/2		10/11
ТЕМА 4. Системний підхід у навчанні іноземних мов здобувачів освіти. Підхід-інновація як засіб мотивації здобуття знань з іноземної мови.	2/2			10/11
ТЕМА 5. Особливості реалізації біхевіористичного підходу в перебігу іншомовної комунікації.	2	2		10/11
ТЕМА 6. Культурологічний та тематичний підходи як засоби розвитку творчості здобувачів освіти.		2		10/11

Змістовий модуль 3. «Компетентнісно зорієнтовані підходи розвитку іншомовної компетентності здобувачів початкової освіти»				
ТЕМА 7. Комунікативний підхід як основа формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти.	2/2			10/11
ТЕМА 8. Діяльнісний підхід: завдання, сутність, особливості використання у процесі навчання іноземної мови в початкових класах.				10/11
ТЕМА 9. Компетентнісний підхід як засіб забезпечення якості початкової ланки освіти.	2/2			10/11
ТЕМА 10. Середовищний та прагматичний підходи: мета, головні переваги й недоліки.		2/2		10/11
ТЕМА 11. Синергетичний, аксіологічний, акмеологічний (особистісно орієнтований) підходи: відмінності й особливості реалізації в освітньому процесі з іноземної мови.		2/2		10/15
ТЕМА 12. Інтегрований підхід: завдання, сутність, особливості використання у процесі навчання іноземної мови в початкових класах.	2/2	2		10/11
УСЬОГО	12/8	12/6		126/136 Залік

3. Політика навчання, викладання, контролю

Академічна доброчесність. Представлені результати освітньо-наукової діяльності мають бути результатом власних творчих пошуків, отриманих у ході навчальної та науково-дослідної роботи.

Відвідання занять. Відвідування лекційних занять є добровільним вибором здобувача. Результати виконання практичних занять мають бути представлені викладачу на перевірку відповідно до розкладу занять особисто під час занять, або в режимі on-line, але не пізніше, ніж до наступного практичного заняття

Специфіка освітнього компонента спонукає здобувачів освіти до відновлення знань з основ сучасної української літературної мови, ознайомлення з теоретико методичним підґрунтям мовної культури дослідника-науковця. З огляду на це освітній процес передбачає *комбінування теоретичної та вправнісно-практичної підготовки. Теоретичний блок* спрямовано на перевірку рівня оволодіння темами, що опрацьовуються самостійно (індивідуально), та передбачає наукові бесіди, повідомлення, консультації, огляди тощо в колі «викладач-аспірант» на засадах аспірантоцентрованого підходу. Такі види занять можуть проходити в аудиторії, онлайн (Zoom, Google Meet), офлайн (Classroom) із використанням презентацій, електронної дошки, у т.ч. у терміни, передбачені для консультацій викладача. Аспіранти попередньо готуються до таких занять за переліком тем, запропонованих викладачем, самими здобувачами освіти. На заняттях, що організуються в атмосфері академічної культури, доповідають аспіранти, адресують один-одному, викладачеві запитання. Участь в обговоренні проблемних питань беруть усі учасники освітнього процесу. Викладач простежує, щоб запитання не залишалися без відповіді, аргументації. Запитання не виконують контролювальної функції, вони спрямовані на з'ясування рівня обізнаності аспірантів із проблемами курсу, ступеня їхньої готовності до сприйняття й засвоєння нового матеріалу, виконання завдань різної складності. *Вправнісний освітньо-науковий блок* містить завдання практичних занять, виконання яких формує вміння, навички інші здатності працювати з науковими текстами, продукувати різні наукові жанри, обмінюватися науковою інформацією, дискутувати. Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Практичне

заняття містить: постановку загальних проблем викладачем, аспірантами та їх обговорення, розв'язування модульних завдань, їх перевірку, оцінювання. Оцінки, здобуті аспірантом за практичні заняття, виконану самостійну (індивідуальну) роботу, зараховуються під час виставлення підсумкової оцінки (заліку) з навчальної дисципліни.

4. Система оцінювання результатів навчання ґрунтується на накопичуванні балів за виконання відповідних видів роботи. Під час складання заліку аспірант додатково може одержати до 15 балів. Ураховуються результати неформальної освіти, дуальної форми навчання. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ЄКТС.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Таблиця 1

№з/п	Види навчальної діяльності, кількість тем	Максимальна кількість балів за одну тему	Загальна кількість балів	Форма підсумкового контролю
1.	Лекційні заняття (18)	1	18	
2.	Практичні заняття (18)	3	54	
3.	Самостійна робота (13)	1,5	19	
4.	Модульні контрольні роботи (3)	3	9	
			100	Залік

Шкала оцінювання знань

Таблиця 2

За школою ECTS	За 100 бальною шкалою ECTS	Значення оцінки за рівнями сформованості ЗК, ФК, ПРН
A	90-100	Високий рівень володіння сформованими компетентностями, ПРН
B	82-89	Достатній рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
D	64-73	Середній рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
E	60-63	Рівень оволодіння ЗК, ФК, ПРН нижче середнього
FX	35-59	Низький рівень сформованості ЗК, ФК, ПРН
F	1-34	Дуже низький рівень сформованості ЗК, ФК, ПРН

5. Інформаційне забезпечення

Основна література

1. King, K. A., Mackey, A. (2016). *Research Methodology in Second Language Studies: Trends, Concerns, and New Directions* Modern Language Journal. № 100. 209-227. DOI: 10.1111/modl.12309.
2. Moqbel, M. S. (2018). Self-assessment in EFL Grammar Classroom: A Study of EFL Learners at the Centre for Languages and Translation. *International Journal for Research in Education*. Volume 42. Issue 2, Article 9. URL: <https://scholarworks.uaeu.ac.ae/ijre/vol42/iss2/9/>
3. Pinchuk I. (2020). Applying the Integrative Approach in the Process of Forming Future Primary School Teachers' Foreign Language Communicative Competence. *World Science*. №3 (55). Volume 3. March, 2020. Warsaw, Poland: RS Global. P. 11–16 .
4. Адамів, С. (2016). Методологічні підходи до формування професійної компетентності майбутніх маркетологів. *Педагогіка і психологія професійної освіти. Дидактика, методика і технології навчання*. № 3. 28–35.
5. Бігич, О. Г. та ін. (2013). *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів кластичних, педагогічних і лінгвістичних університетів*. Ніколаєва С. Ю. (Ред.). Київ: Ленвіт. 590.
6. Бідюк, Н. М. (2012). Комунікативна компетентність майбутнього вчителя філолога: зміст та структура. *Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи: Збірник наукових праць третьої Міжнародної науково-практичної конференції (12 – 14 листопада 2012р.)*. Львів. 158–160.
7. Гришкова, Р. О. (2015). *Методика навчання англійської мови за професійним спрямуванням студентів нефілологічних спеціальностей: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. 220.
8. Дмітренко, Н. Є., & Петрова, А. І. (2017). Застосування проблемних ситуацій для формування іншомовної комунікативної компетентності у майбутніх учителів на заняттях з англійської мови. *Іноземні мови*. №3. 23–30.
9. Долинський, Б. Т. (2011). Системний підхід у підготовці майбутніх учителів початкової школи до науково-дослідницької діяльності. *Наука і освіта*. № 8. 50–52.
10. Заболотська, О. О. (2010). *Методика викладання іноземних мов у ВНЗ: навчальний посібник*. Херсон: Айлант. 288.
11. Задорожна, І. П. (2011). *Організація самостійної роботи майбутніх учителів англійської мови з практичної мовної підготовки* : монографія. Тернопіль. 414.
12. Ізмайлова, О. А. (2010). Формування іншомовної компетенції як структурного компоненту комунікативної культури студентів мовних ВНЗ. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти*. Випуск 17. 66 – 72.
13. Коваль, Л. (2017). Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи: стан та перспективи розвитку. *Початкова школа*. № 1. 39–42.
14. Король, С. В. (2012). Комунікативний підхід у навчанні іноземних мов. *Педагогічний дискурс*. Випуск 11. 132–135.
15. Котенко, О. В. (2012). Концептуальні засади формування професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи у змісті дисципліни «Методика викладання англійської мови». *Народна освіта*. № 3 (18). URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/228>
16. Лодатко Є. О., & Кондрашова Л. В. (2015). *Вчитель початкової школи у соціокультурному вимірі суспільства*. Київ: Видавничий Дім «Слово». 232.
17. Луговий, В. І., & Таланова, Ж. В. (2017). Особливості стандартизації професійної невищої і вищої освіти: теоретико-методологічний аспект. *Вісник НАПН України. Педагогіка і психологія*. 94.
18. Майборода, О. В & Романчук, Н. О. (2016). Психолого-педагогічні засади впровадження особистісно орієнтованих технологій навчання у вищих навчальних

зкладах. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*: збірник наукових праць. Випуск 47. Київ – Вінниця. 253–255.

19. Мартинова, Р. (2010). Сучасні підходи та методи навчання іноземних мов. *Іноземні мови*. № 1-2 (50-51).

20. Наторіна А. О. (2018). Теоретичні засади ідентифікації оцінки якості освітніх послуг закладів вищої освіти. *Освітня аналітика України*. Випуск № 3 (4). С. 90–95.

21. Нечипорук, О. В. (2014). Іншомовна компетентність як передумова професійного розвитку педагога. *Педагогічний пошук: наукові публікації*. № 2(82). 16–18.

22. Ніколаєва, С. Ю. (2010). Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*. № 2. 11 – 17.

23. Нікора, А. О. (2015). Теорія аксіологічного підходу в освіті та практика його реалізації в процесі предметно-методичної підготовки майбутнього вчителя-суспільствознавця. № 1 (48). 221–225.

24. Пермінова, Л. А. (2016). Компетентнісний підхід щодо формування конкурентноздатності майбутнього вчителя початкових класів. *Педагогічні науки: збірник наукових праць*. Випуск LXIX. Том 2. 114–119.

25. Першукова, О. О. (2012). Погляди зарубіжних учених на двомовну та багатомовну освіту школярів у країнах Європи. *Шлях освіти* : наук.-метод. журн. № 2. С. 23–27.

26. Петрик, Л. В. (2015). Класифікація медіа засобів у науково-педагогічній літературі. *Іншомовна освіта педагога: виклики, проблеми, перспективи*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Київ. 143–149.

27. Пінчук І. О. (2018). Реалізація компетентнісного підходу в процесі використання інноваційних технологій на заняттях з англійської мови в закладах вищої освіти. *Інновації в освіті: здобутки та перспективи*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. 11 жовтня 2018 року. Умань: ВПЦ «Візаві». С. 74–77.

28. Пінчук, І. О. (2019). Іншомовна підготовка майбутніх учителів початкових класів у контексті реалізації Концепції Нової української школи. *Нова українська школа в умовах викликів сучасності*: зб. тез доповідей І всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. (м. Маріуполь, 11 квітня 2019 р.). Маріуполь: МДУ. С. 221–223.

29. Пінчук, І. О. (2020). Методологічні підходи до формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи. *Наукові досягнення, відкриття та шляхи розвитку педагогічної науки*. 29–30 травня 2020 року. Запоріжжя: Класичний приватний університет: Видавничий дім «Гельветика». С. 134–139.

30. Прокоф'єва, М. (2011). Системний підхід у підготовці майбутнього педагога до реалізації диференційованого навчання. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. № 4. Частина 2. 315–322.

31. Рашкевич, Ю. М. (2014). *Болонський процес та нова парадигма вищої освіти*: монографія. Львів. В-цтво Львівської політехніки. 168.

32. Редько, В. Г. та ін. (2013). *Компетентнісна парадигма побудови змісту навчання іншомовного спілкування в сучасній середній школі*: лінгводидактичний аспект. 360.

33. Романишин, І. М. (2015). Теоретичні аспекти підготовки майбутнього учителя іноземних мов до реалізації контрольної-оцінювальної компетентності. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Серія Педагогічні науки. 3 (81). 108–114.

34. Сафонова, І. О. (2013). Діалог культур на аксіологічних засадах – мета – принцип формування міжкультурної компетентності. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. № 3 (56).

35. Султанова, Л. (2018). *Полікультурна освіта майбутнього викладача закладу вищої освіти: теоретичний аспект*: монографія. Івано-Франківськ: Ярина. 352.

36. Тараненко, Т. М. (2014). Синергетичний підхід в організації навчально-виховного процесу. *Таврійський вісник освіти*. № 1 (45). Частина II. 10–15.
37. Тарасенко, Р. О. (2014). Компетентнісний підхід до формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у процесі професійної підготовки. *Науковий журнал «Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія»* № 199.
38. Ткаченко, Н. М. (2020). *Формування професійного іміджу майбутніх учителів іноземних мов: теорія і методика*: монографія. За наук. ред. В. П. Курок. Суми: ФОП Цьома С. П. 454.
39. Устименко, О. М. (2017). Проєктна технологія навчання іноземних мов і культур студентів мовних вищих навчальних закладів. *Іноземні мови*. № 2. 44–58.
40. Хомич, Л. (2014). Аксиологічні основи змісту навчання і виховання майбутніх вчителів. *Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології*. № 2 (Т. 1). 89–93.
41. Чейпеш, І. В. (2016). Ретроспекція загальнодидактичних підходів до іншомовної освіти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Педагогіка, соціальна робота». Випуск 36. Ужгород. 203–211.
42. Яковлев, О. В. (2019). Синергетика регіональних ідентичностей у культурному континуумі України кінця ХХ-початку ХХІ століття. *Nacional'na muzyčna akademija Ukrainy imeni PI Šajkovs'koho*. Київ : Гуляєва В. М. 79.

Допоміжні джерела інформації

1. Guerra, A. (2014). *Problem Based Learning and Sustainable Engineering Education: Challenges for 21-st Century: Monograph*. Aalborg. Aalborg University. 439. URL: <https://vbn.aau.dk/en/publications>.
2. Halliday, M. A. K., & Hasan, R. (2019). Cohesion in English. *VNU Journal of Foreign Studies*, Vol. 35, No.4. 181–186.
3. L'Abate L., Cusinato M., Maino E., Colesso W, & Scilletta C. (2010). *Relational Competence Theory. Research and Mental Hrealth Applications*. Springer Science. New York. Business Media. USA. 325.
4. Mackey, A. (2014). Practice and progression in second language research methods. *Aila Review*. № 27. 80-97. DOI: 10.1075/aila.27.04mac
5. Malderez, A., & Wedell, M. (2015). *Understanding language classroom contexts: the starting point for change*. University of Leeds, United Kingdom. DOI:10.19183/how.22.2.154
6. Безлюдна, В. В. (2018). *Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах України (1948–2016 рр.)*: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. д-ра пед. наук: 13.00.01; 13.00.04. Рівненський держ. гуманіт. ун-т. Рівне. Україна. 520.
7. Білик, О. С., & Ключковська, І. М. (2016) Інтеграція методів навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. *Педагогічний альманах*. Вип. 30. 55–59.
8. Білоножко, Н. (2016). Ціннісні орієнтації як компонент формування іншомовної професійної комунікативної компетентності майбутнього фахівця. *Наукові записки*. Серія: педагогіка. № 4. 227–232.
9. Будас, Ю. О. (2015). Створення психологічно сприятливої атмосфери для формування професійної іншомовної компетентності. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Серія Педагогічні науки. № 3 (81). 41–46.
10. Грицай, Н (2016). *Система методичної підготовки майбутніх учителів біології в педагогічних університетах*: автореф. ... докт. пед. наук. 13.00.02. Ін-т педагогіки НАПН України. Київ, 40.
11. Гутник, Е. П., & Шереметьєва, Е. В. (2016). Сучасні теоретичні уявлення про комунікативні компетенції. *Молодий вчений*. № 27. 774–778. URL: <https://moluch.ru/archive/131/36559/> .

12. Маркозова, О. О. (2016) Навчання впродовж життя – необхідна передумова досягнення життєвого успіху людини. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. № 2 (29). Харків: Політологія С. 198–205

13. Матійчук, К. Д. (2015). *Організація самостійної роботи з фахових дисциплін у майбутніх учителів іноземної мови* (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): дис.... канд. пед. наук: 13.00.01. Хмельницький. 210.

14. *Методологія та організація науково-педагогічних досліджень: підручник*. (2016). П. Г. Лузан, І. В. Сопівник, С. В. Виговська. Київ: ЦП «Компринт».

15. Мовчан, Л. Г. (2015). The Swedish experience of developing students' oral proficiency in vocationally oriented English. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПНУ*. Серія «Професійна педагогіка»: збірник наукових праць. К.: Інст-т проф.-тех. освіти НАПН України. Вип. 10. 120–126.

16. Назола, О. В. (2013). Роль усного коригувального зв'язку у навчанні студентів іноземної мови. *Педагогічний процес: теорія і практика*. Вип. 2. 139–147. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp2013218>.

17. Наторіна, А. О. & Левіна, М. В. (2018) Higher education funding: European practice. *Економіка. Фінанси. Право*. № 1. Київ: Аналітик, Академія муніципального управління. 11–14.

18. Хоменко, Т. (2011). Людина культури у мультикультурному світі сучасності: комунікативний аспект. *Вісник Львівського університету. Серія журналістики*. 34. Ч. 2. 209–216.

Словники, енциклопедії, довідники

1. Новітній філософський словник. (2009). Гол. наук. ред. А. А. Грицанов. 3-є вид., доп. Київ: Кн. дім «Інтерпрасервіс». 1292.

2. Універсальний словник-енциклопедія. (2006). Гол. ред. М. Попович. 4-те видання, виправлене і доповнене. Львів: ТЕКА. 1432.

Інтернет-джерела:

1. Велика бібліотека навчально-методичної літератури. URL: <http://metodportal.net>.

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського. URL: <http://www.library.edu-ua.net>.

3. Електронна бібліотека. URL: <http://el-biblioteka.at.ua> Інноваційна діяльність університетів України: аналітичний огляд <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9718>.

4. Електронна бібліотека. URL: <http://books.tr200.net>.

5. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати). URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>.

6. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць). <http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush>

7. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Документи:

1. Сайт Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. URL: <http://www.ulif.org.ua> (дата звернення: 10.08.2020).

2. Лінгвістичний портал. URL: <http://www.mova.info> (дата звернення: 10.08.2020)

3. Глухівський НПУ ім. О. Довженка. Етичний Кодекс. URL: <https://drive.google.com/file/d/1pwcewH4jwifMWO4c77XzHPkqVOg5j73m/view> (дата звернення: 12.09. 2018).

4. Державний стандарт початкової загальної освіти (2018), затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21 лютого 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-п#Text>.

5. Лабораторія Ефективних Досліджень. URL: <http://sslabs.com.ua/Home/Post/38/200-movnix-kl%D1%96she-dlya-stvorennva-naukovixtekst%D1%96v->

(chastina1)?fbclid=IwAR3B44siakLTplyEBuaBHBGK9wsOShyfY7XgX6bPWguk2kJoh6V6Iq-h4 (дата звернення: 30.04. 2020).

6. Закон України «Про вищу освіту»: від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 29 січня 2020 р.).

7. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18 грудня 2019 № 392-IX. Дата оновлення: 18.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-20#Text> (дата звернення: 29.06. 2020).

8. Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 29.06.2020).

9. Концепція Нової Української школи. URL: <http://kyrylivka.osv.org.ua/konceptsiya-nova-ukrainska-shkola-17-07-43-18-09-2018> (дата звернення: 25.05. 2019).

10. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років (2014). Проект. URL: https://tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_konceptc.pdf

11. Концепція розвитку педагогічної освіти. (2018). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/>
Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року від 25 червня 2013 № 344. (2013). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344>

12. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті (2002). Освіта України. № 33. 37.

13. Framework of Qualifications for European Higher Education Area (2018). URL: <http://ehea.info/page-qualification-frameworks>

14. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). (2015). Approved by the Ministerial Conference in Yerevan, 14-15 May 2015. К.: CS Ltd. 32.

15. Bologna Working Group. (2005) A Framework for Qualifications of the European Higher Education Area. Bologna Working Group Report on Qualifications Frameworks (Copenhagen, Danish Ministry of Science, Technology and Innovation). URL: http://ecahe.eu/w/index.php/Framework_for_Qualifications